

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr let 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr

V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četr let 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/26. uri popoldne.

Štev. 30.

V Ljubljani, v soboto 7. februarja 1891.

Letnik XIX.

Dunajevskega odstop.

Suhoparni komentar k razpustu državnega zbora v dunajskem uradnem listu ni nikakor prav pojasnil položaja, temveč nas pustil v nejasnosti, bode se li vladalo dalje po dosedanji sistemi, ali se bode pa krenilo na drugo pot. Marsikaj je res kazalo, da grof Taaffe se hoče bolj nagniti na levo stran ali gotovosti ni bilo. Te dni je pa prišla vest z Dunaja, ki je jako pojasnila stvar, ta vest je, da je odstopil finančni minister Dunajevski. Ta mož bil je prav za prav duša sedanjih vladi. Ko je vstopil v ministerstvo, je takoj vlado bolj približal desnici, dočim je poprej vedno zatrjevalo, da hoče biti nad strankami. On je v zbornici večkrat izjavil, da hoče vlada opirati se na državno-zborsko večino, dočim so nekateri drugi ministri kaj radi se nekako sramovali desnice in se laskali levi.

Levičarji so pa tudi najbolj sovražili tega moža in imeli so za to dovolj vzroka. Bil je dober govornik, ki je znal vselej hitro zavrniti vse napade in argumente levičarjev. Z njim se ni mogel kosati Plener. Pa ne le to, temveč židovski liberalci imeli so še druge povode, da so sovražili tega moža. Ko je prevzel ministrovanje, so bile državne finance v velikem neredu. Renta je stala 20% nižje, nego sedaj. Pod liberalnimi vladami se je državni dolg leto za letom množil tako, da ga imamo sedaj že štiri milijarde. Ko je bil de Pretis finančni minister, zatrjeval je vsako leto, da bode že boljše, v resnici se je pa vedno na slabše obračalo. Še-le Dunajevski našel je sredstvo, da napravi red v državnem gospodarstvu. Znal je zmagati s pomočjo drugih kapitalistov moč Rotšildovo, ter je močno pritiskal na avstrijski državni kredit. Deficita ni mogel takoj odpraviti, ali znal je vselej dobiti denarja z mnogo ugodnejšimi pogoji, nego prejšnji finančni ministri in država je tako dobila več milijonov, ki bi bili sicer ostali v židovskih žepih.

Kako so se pa same jeze penili v Izraelu, ko je Dunajevski zares napravil red v državnem go-

spodarstvu. Židovski listi so ga na vso moč obirali in kričali, kako z davki preoblađa prebivalstvo. Temu kriku pa ni bilo povod le to, da je osramotil levičarje, ki so državo le v dolgove zavlekli, temveč največ to, ker je s tem odvzel židom priložnost, da bi denar nakladali za dobre obresti v avstrijskih papirjih.

Bali so se pa še vse kaj družega. Borzni davek v Avstriji dosedaj še ni uveden, dasi se je že večkrat predlagal v zbornici. Baš odstopivši minister se ni zanj posebno ogreval in je za to imel tehtne vzroke. Mož je razumel finančno politiko, kakor še noben avstrijski minister. Ljubil ni židov, da bi zaradi tega ne bil maral uvesti borznega davka, temveč je le predobro vedel, da se borzijancem z lepa ne pride do živnega. Dokler je potrebovala država posojil, ni mogla na borzni davek misliti, kajti židje bi že znali pri oddaji državnega posojila dobro se odškodovati za davek, katerega bi plačali. Inače je pa sedaj. Država ne potrebuje več židovskih kapitalistov in lahko bi se bila lotila te stvari. Dunajevski, ki nikakor ni bil prijazen židovskim liberalcem, bi gotovo ne bil več stvari odlašal. Nepričakovano bi bil prišel s tako predlogo pred zbornico.

Kdo vé, če že niso v finančnem ministerstvu pripravljali vladne predloge in bi bili to židje zvedeli. Čudno bi to ne bilo, saj se je zadnji čas pokazalo, da v vredništva židovskih glasil prihajajo že precej zanesljiva poročila iz vladnih krogov. Židje imajo povsod svoje vohune. Seveda če so kaj tacega zvedeli, so židovski finančni baronje napeli vse sile, da se minister odstrani. To so tem ložje dosegli, ker imajo poslednji čas levičarji nekaj več vpliva v merodajnih krogih. Dunajevski pa v višjih krogih na Dunaji že nekaj časa ni bil osebno priljubljen, ker ni prikrival svojega mnenja, da ni prijatelj sprave, kakeršna se je sklenila na Češkem.

Obžalovati je, da je tako spreten minister šel, ko avstrijske finance še niso stalno vrejene in ni še rešeno valutno vprašanje. Ne ve se, če se bode našel kdo, ki bi mogel to važno vprašanje povoljno

rešiti in to tako, da od rešitve ne bodo imeli dobička le židovski kapitalisti, temveč država in njeno prebivalstvo.

Jasno je, da je odstop ministra Dunajevskega zmaga židovstva in lažliberalizma proti dosedanji konservativni politiki. Dvombe pa tudi ni, da bode pri tem ostalo. Levičarji bodo sedaj tem ložje dalje ruvali, ker so se znebili najhujšega svojega nasprotnika. Sedaj je le vprašanje časa, kedaj odstopita še baron Pražak in grof Falkenhayn; za njima pa pojde še grof Schönborn. Na njih mesto se vse-dejo levičarji in vlada se bode polagoma prelevila v levičarsko, naj jej ostane na čelu tudi grof Taaffe. Računati nam bode s tem, da po Avstriji potegne nemško-liberalna sapa in po tem bode uravnati nam svoje delovanje.

Katoliško-politično društvo.

Poročilo tajnikovo o društvenem delovanju na I. občnem zboru dne 29. januarja 1891.

(Dalje.)

Drugi občni zbor se je vršil dne 23. marca lanskega leta, in sicer v Šentvidu nad Ljubljano. Shodu je predsedoval podpredsednik g. O. Detela, ter se v svojem nagovoru spominjal vižmarskega tabora iz leta 1869. Tedaj je govoril med drugimi tudi dr. Bleiweis ter se oziral na bližnjo Šmarno goro, proseč kraljico ondi kraljujočo pomoči za slovenski narod.

Na tem shodu je govoril poslanec F. Povše o kmetijstvu, kako da propada blagostanje kmetskega stanú vsled neugodnih gospodarskih razmer, in kako da se je trudil deželni zbor kranjski pospeševati koristi kmetskega stanú.

Društveni tajnik je podal na shodu podobo obrtnih razmer v Avstriji, vzlasti z ozirom na mnoge obrtnike nastanjene v Šentvidu.

Šentviški kapelan g. F. Mekinec je stavil resolucijo, da društveniki katoliškega političnega društva, zbrani na II. shodu v Šentvidu, izražamo svojo hva-

LISTEK.

Nedeljske misli.

XVII.

Gospod vrednik! Listkarji in pa starinarji so v letošnjem sicer kratkem predpustu najbolj srečni in zadovoljni ljudje; kajti prvi se zabavajo dan na dan s prijetnimi in včasih tudi duhovito-nagajivimi kombinacijami o bodočih državnozbornih volitvah, drugi se pa radujejo dobička, ki jim je zdrsnil v žep pri nakupu slavno doslužnih državnozbornih frakov, surk in drugih zunanjih potrebščin, ki so neizogibne onemu, ki seda za omizje, kjer se piše usoda narodom. Neki „Feiteles“ v Beču je bajé doživel minuli teden posebno srečo, da je našel v neki kupljeni državnozborni sukni popolno izviren in še deviški antisemitski govor, kateri je imel pripravljen nekdanji lastnik sukne za pričakovano budgetno debato. Govorica ne pové, kaj je storil krivonosni starinar s svojo zgodovinsko najdbo, a brez dvoma se bode odškodoval pri prodaji „toge“ za poper, ki mu ga je vrgel za nameček starinarski „gšeft“.

Gotovo smo izgubili na takov prozajski način tudi mi nestarinarji marsikateri grenak in poprovan protest, ki se je pripravil v zadnji dobi tudi pri

nas zoper g. Taaffeja, in ki počiva sedaj — pozabljen v salonski sukni tega in onega našega gosp. poslanca.

Iz te istinite dogodbe se bajé učimo tudi brez političkih talentov, da ima politika svoj „hausse“ in svoj „baisse“, kakor razni vrednostni papirji na borzi, in da je počasen politik podoben ženici, ki hrani v nogovici pod posteljo srebrnjake, namesto da jih zameni v primernem času.

Vendar s svojo dosedaj pretrgano političko počasnostjo še nismo zakrivali vsega, saj se bodo letos bajé rekrutovali državnozborni poslanci „cis“ in „trans“ iz takozvane „schärfere Tonart“, in poslednji bodo imeli prilike dovolj povedati, da v politiki ne velja vedno rokavica, temveč moč, — večina, in poslednjo smo pa izgubili morda za dalje časa, kakor se nam dozdeva.

Morda nam ta grenka izkušnja odpré tudi oči, koliko so nam koristili naši dosedanji visokorodni gg. poslanci, katere smo volili doslej same radosti, da je dovolj, ako nas počasté oni s svojim mandatom in s svojim lepim naslovom, — saj smo čitali o njih blaženih zaslugah največ v zgodovini tlake in desetine.

Pri vsej naši politički nevspešnosti nas tolaži naposled najbolje istina, da se ni utrudil v dose-

danji tugepolni borbi niti jeden naših dosedanjih gg. poslancev in da so izjavili vsi „unisono“, da so pripravljene žrtvovati se še dalje pro „ara et focus“, — če namreč volilci hočejo.

Priznanja vredna je brezdvomno ta Sisifova potrpežljivost naših mož in najbolj veselo je, da se oglašá vendar tudi tu nevarna konkurencija.

To je časa duh.

Nasproten veter prezračí podnebje, in konkurencija je neka vzvišena kontrola, brez katere ni napredka in vspeha.

Bojimo se vendar, da nastane baš zaradi tega pri nas zopet še ne zadušeni notranji boj, saj pravi pregovor, komur politika čelo ogreje — ne ohladi si ga nikdar več, če hodi tudi brez političkega pokrivala.

O tem nas prepričuje najbolje Bismarck, ki préde v svoji neprostovoljni politički tišini strupene niti proti svoji slavi in ki zaradi svoje koruze in krompirja — besni proti carinski nemško-avstrijski pogodbi in proti njuni zvezi, katero je vstvaril sam v dnevih svoje slave.

Nekaj herostratiške hudobije tiči torej tudi v najvišjih glavah v dokaz, da je slavohlepnost najbolj nevarna in neozdravljiva bolezen na svetu.

ležnost avstrijskim škofom, ki so se v svoji znani izjavi tako krepko postavili na svoje cerkveno stališče, ter da naj odbor to zahvalo sporoči po posebni deputaciji prevz. knezoškofu ljubljanskemu.

Nadalje so izrazili v tej resoluciji društveniki nado, da se bodo politični naši zastopniki z isto odločnostjo potegnili za narodni značaj naše šole, kakor so to storili škofje kot varuhi vere za verski značaj, da bo ljudska šola res podlaga, na kateri se bo naša mladina versko-nravno razvijala v pravem duhu in po zdravih vzgojeslovnih načelih ter nam dajala upanje lepše prihodnosti.

Dné 29. marca l. l. se je predsedništvo društva poklonilo prevzvišenemu knezoškofu ter mu vsled resolucije, sklenjene na društvenem shodu v Št. Vidu izrazilo iskreno zahvalo za izjavo gledé na versko šolo. — Ob tej priliki izrekel je prevz. knezoškof svojo radost, da se je osnovalo „Katol. polit. društvo“, ki se je odločno in brez strahu postavilo na katoliški temelj, prepričano, da edino na tem trdnem stališču more uspešno delovati ne le za dušni, ampak tudi za gmotni provspah naše domovine. Društvu, ki Boga tako odločno spoznava bo gotovo Bog naklanjal obilen blagoslov. Gledé verske šole je omenjal prevzvišeni, da bode treba še veliko delovati vzlasti pri volitvah, ako jo bomo hoteli doseči.

Tretji shod bil je v Ljubljani dné 11. maja z vspehom: Nedeljski počitek, gov. gosp. F. Povše; 1. majnik, gov. g. Ig. Žitnik in političen pregled, gov. A. Kalan.

Znani so pojavi 1. majnika lanjskega leta. Ljudje so se bali, niso vedeli, kaj to pomeni, in zato je bilo potreba pouka in tacega je obilno podal bolj obširno 3. društveni shod. Vodja Povše je pojasnoval, kako prirojeno je človekovi naravi nedeljsko praznovanje, kakomenatorno je torej kratiti ljudem nedeljski počitek in zato si iščejo delavci svojih praznikov, kakor je nadalje pojasnoval poslanec Žitnik v svojem govoru o 1. majniku ter narisal žalostno stanje obrtno-delavskih stanov.

IV. društveni shod je bil dné 27. julija v Smečniku v graščini gostoljubnega barona Lazzarinija. Poročala sta na tem shodu poslanca tega okraja, in sicer kanonik Klun o državnozborskem delovanju in g. O. Detela o delovanju v deželni zboru. Poročala sta gospoda poslanca obširno, temeljito in zanimivo in obilno zbrani poslušalci in volilci so jima soglasno izrekli svojo zahvalo.

V. shod je bil na Dobrovi dné 17. avgusta, kateri je bil odlikovan z navzočnostjo knezoškofa ljubljanskega; vršil se je v župnijskem domu, katerega je v ta namen blagovoljno prepustil č. gosp. župnik Babnik. — Gosp. Povše je kot deželni poslanec ljubljanske okolice pojasnoval, kako se trudi narodna večina deželnega zbora znižati davkoplačevalcem bremena navzlic rastočim potrebam za šole in bolnišnice; kanonik Klun, državni poslanec ljubljanske okolice, je obširno poročal o delovanju slovenskih poslancev v državnem zboru in omenjal njih težavnega položaja zaradi nezadostnega števila; vkljub temu so slovenski poslanci v gmotnem in duševnem obziru marsikaj dosegli za Slovence s svojim složnim in previdnim postopanjem.

Gospod vrednik, konečno se usoja razpisati Sviftijanec še pet goldinarjev nagrade onemu, ki objavi istega hudomušnika, ki je podtaknil slavnemu kranjskemu deželnemu odboru smešnico in razpisal v dunajski židovski „Novi Preši“ natečaj za slikarije v ljubljanskem gledališču.

Če se pogleda prav od blizu vsa ta naša solidarna zadeva s stališča „svoji k svojim“, vendar ni storil baš nikomur krivice ta inseratski dovtipar, kajti brez dvoma si je mislil: Slovenska dežela zida gledališče za ljubljanske Nemce, zakaj bi se tudi dunajski židje ne okoristili nekoliko s tem vrlo blagim podjetjem. A pravi dovtip ne tiči baš v tem slovansko-židovskem natečaju, ki ga bodo pošteno plačali slovenski davkoplačevalci, venec mu je pridejal stoprav takozvani „stavčev skratelj“, ki je zopet podtaknil tej slovenski „Kundmachung-i“ reklamo Ernsta Sigi-ja, ki hvali in ponuja v istem listu in prav pod ljubljanskim gledališčem svojo pristno pariško robo. Sapienti sat!

Gospod vrednik, nadajam se, da bode imel zasluženo osodo moj natečaj in da se oglasi — hudobni dovtipar, ki je zagrešil najbolj zanimivo letošnje predpustnico. Vaš

Sviftijanec.

VI. shod vršil se je dné 26. oktobra l. l. z vspehom: Slovenska višja dekliška šola, poročal je dr. J. Šušteršič, in shod slovenskih poslancev, poročal A. Kalan. Gledé prve točke, ki je vzbudila mnogo šuma med slovenskim svetom, vsprejet je bil nastopni predlog odborov:

„Društveniki zbrani na VI. shodu „Katol. političnega društva“ v Ljubljani izjavljajo prepričanje, da je za slovenski ženski naraščaj potrebna višja izobrazba na versko-narodni podlagi;

vendar pa so mnenja, da bi bila vstanovitev svetnega višjega dekliškega izobraževališča v Ljubljani pri sedanjih finančnih razmerah dežele Kranjske in vzlasti mesta ljubljanskega neizpeljiva, iz krščansko-pedagogičnih ozirov pa neumestna;

zato pozdravljajo otvoritev višje slovenske gospodinske šole pri uršulinkah v Ljubljani kot primeren začetek za višje izobraževanje slovenske ženske mladine;

slednjič izražajo željo, da slavni deželni odbor vsprejme od uršulinskega reda ponudeno mu nadzorstvo nad slednjim zavodom brez prikratbe nadzorovalne pravice državno-šolske oblasti.“

V tem oziru sme si društvo čestitati; ker je saj za zdaj zabranilo to čisto nepotrebno in neumestno višjo šolo, vzlasti, ker je dež. poslanec gosp. Gorup spremenil pogoje svoje ponudbe za nakup dosedanje deželne bolnišnice. (Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. februarja.

Notranje dežele.

Ministerska kriza. Hripa je jela nenadoma razsajati med ministri. V Italiji se je umaknil Crispi — iz zdravstvenih ozirov; na Nemškem se je poslovil grof Waldersee, in pri nas za zdaj Dunajevski. — Različni listi avstrijski in zunanji se pohvalno izražajo o Dunajevskem; le „N. Fr. Pr.“ na čelu židovsko-liberalnih listov z blatom okidava Dunajevskega. „Čech“ piše o bivšem finančnem ministru: „Voditeljni duh ministerstva Taaffejevega, ministerski govornik, verni sin Poljske, kladvo za levico, neprestopni zid na potu do ministerskih stolov za liberalce, finančni veljak, kakor jih je malo v Evropi, z besedo ne le mož, marveč tudi minister dovršen in zato od levece najbolj sovražen, — Dunajevski je odstopil iz zdravstvenih ozirov.“ — Novi minister Steinbach sevêda je židovskim liberalcem bolj po godu, vendar tudi on ni mož po njih sreč. Z žalostjo namreč omenja „N. Fr. Pr.“, da je kot učenjak pisal proti premičnemu kapitalu, in „Grazer Volksblatt“ dostavlja, da bo novi minister prav na svojem mestu, ako je sploh še kaj stalnosti in doslednosti na svetu; ako človek kot minister ne postane popolno drug človek.

Cesarska odlikovanja na Češkem. Cesar je podelil češkemu deželnemu maršalu knezu Juriju Lobkovicu in cesarskemu namestniku grofu Thunu veliki križ Leopoldovega reda. Imela sta namreč v zadnjih zasedanjih deželnega zbora velike križe z Mladočehi; zato ja je najbrže odlikoval cesar tudi z — velikim križem!

Židovsko-liberalne spletke na Dunaji. S posebnim zadoščenjem poročajo liberalni listi, da je dunajski nadškof dr. Gruscha prepovedal svojim duhovnikom kandidovati v državni zbor na podlagi dr. Luegerjevega antisemitskega programa. — Najbrže, da so to samo želje židovskih časnika in grofa Taaffeja, kateremu se zdi, da na Dunaji ne more vladati brez — židov. — Vidi se pa iz tega, da posebno trdnega upanja liberalna gospôda na Dunaji nima, da bi zmagala, ker se že takih res zadnjih sredstev poslužuje.

V ogrski zbornici so dovršili poslanci razpravo ozavarovanju delavcev za slučaj bolezni; držali so se pri tem avstrijskega zakona v tej zadevi. — Tisočletnico obstanka ogrske države bodo Madjari praznovali še le leta 1895 ali 1896, da se med tem časom vse potrebno ukrene za dostojno to narodno proslavljenje.

Vnanje države.

Srbija. Nedavno je pisal regent Ristić v pismu srbski kraljici Nataliji mej drugim tako-le: „Pred letom 1875 ni bilo nikdar na srbskem dvoru take potrate, kakor za časa Vašega vladanja. Dočim so najboljši srbski junaki krvaveli na bojnem polju, dočim so žalovale matere srbske, prirejala je kraljica Natalija v srbskem knežjem dvoru veselice, o kakršnih dosihdôb Srbi še pojma niso imeli. Le Vi, gospa, le Vi bili ste vzrok tolike potrate in zapravljivosti. Jaz sam sem priča, kako se je kralj Milan 1880. l. temu Vašemu početju protivil, a moral se je vdati Vašim željam. Pozneje so se prirejali na srbskem dvoru plesi pod Vašim nadzorstvom, kakršnih ni bilo pred Vašim prihodom na Srbsko niti na javnih prostorih. Zaradi tega so bili možje primorani prodajati najpotrebnejše reči, da so dobili potrebnega denarja za svoje žene, da so si omislile

tem lepša oblačila za plesne veselice. Pri veselicah, katere ste prirejali Vi, bilo je toliko dragocene oprave, kakor na dvoru Ljudevita XIV. Taka potrata v horni Srbiji je morala vsekako vzbujati med prebivalstvom nejevoljo. Kakošna je ljubezen Vaša do Srbije, ne vem; pokazali pa ste dovolj, da prevladuje v Vas vladateljnost, zapravljivost in sijajnost.“

Bolgarija. Iz Sofije se poroča „Presse“: Dosedanje preiskave so pokazale, da živi v Bolgariji le osemindvajset ruskih podložnikov. Poleg teh živi na bolgarskih tleh še kakih štirideset Rusov, ki so sicer rojeni na Ruskem, a so pravi bolgarski podložniki. — Poročilo, da je ruski poslanik Nelidov obiskal zopet enkrat čez več let bolgarskega eksarha v Carigradu, provzročilo je v sofijskih političkih krogih mnogo govorjenja.

Rusija. V nasprotju z drugimi ruskimi listi méni „Mos. Ved.“, da je povsem nemogoče prijateljsko približanje med rusko in avstrijsko-ogrsko državo. Skozi celih dvajset let je Avstrija neprestano kazala, da so njeni interesi v nasprotju z ruskimi. Rusija bi imela od sporazumljenja z Avstrijo le škodo. To vedó v Avstriji dovolj dobro. — Da imenovani list tako piše, nas ne iznenadi.

Italija. Svoj odstop je Crispi brz naznanil grofu Kalnokyju in Capriviju in ob enem zagotovil, da je trodržavna zveza dandanašnji tako globoko vkoreninjena (?) v italijanskem narodu, da se ni bati kake premembe v kabinetu.

Nemčija. „Kreuzzeitung“ je neki zvedela, da nameravajo udje centroma voliti pri prvi priliki v centru nemškega državnega zbora enega jezuita, ter tako dati priložnost enemu zastopniku jezuitov potezati se v državnem zboru za njihove pravice in pobijati proti njim obrneno očitiranje.

Anglija. Mac Carthy je govoril dné 2. t. m. na njemu na čast prirejenem obedu v Liverpoolu ter zahteval za prihodnjo irsko postavodajo rešitev zemljiškega vprašanja, če ga ne bo že prej rešil parlament in terjal nadzorstvo nad policijo. Irska stranka želi, da bi se sedanja oborožena kraljeva policija na Irskem večinoma ali pa popolnoma v civilno policijo preosnovala in potem postavila pod nadzorstvo irske postavodaje.

Spanija. Po uradnih poročilih imajo španske državnozborske volitve ta-le vspeh: Izvoljenih je 289 konservativcev, katerim stoji nasproti 154 opozicionalcev. Opozicija sestoji iz 95 liberalcev, 7 karlistov, 8 liberalnih disidentov, 12 neodvisnih konservativcev, 25 republikancev, 2 avtonomista in 5 nezavisnih.

Belgija. Desnica zbornice je imela zborovanje, v katerem se je izrekla po dolgi živahni razpravi za revizijo ustave, katera bi ustrezala redu in interesom belgijske države.

Izvirni dopisi.

Iz Planine, 5. februarja. (Drobne novice.) Pri obnem zboru tukajšnje čitalnice je bil zopet izvoljen večinoma stari odbor. Predsednik je gosp. župnik J. Podboj, njegov namestnik g. župan Kovšca, tajnik g. nadučitelj Bénedek, blagajnik poštar g. Hoffmann, odborniki gg.: Reismüller, Mejak, Lavrič, Hiersche. Zanimiv in posnemanja vreden je nastopni predlog predsednikov, ki je bil navdušeno vsprejet, da se od čistega blagajničnega preostanka odloči 20 gld. za Ciril-Metodovo družbo. Ta zaloga se shranjuje v blagajnici, polagoma množi s prostovoljnimi zbirkami ob zabavnih večerih, dokler ne doseže zneska 100 gld. Takrat pa pristopi župnija planinska kot pokroviteljica k šolski družbi sv. Cirila in Metoda. Zaloga šteje že sedaj nad 40 gld. in upati je, da že v teku tega leta naraste do stotaka.

Koncem preteklega meseca je okruten oče prebodel svojega sina. Pa ne mislite, da se po naših kmetskih družinah dogajajo take grozote. Detomorec je stari jelen v jelenjaku kneza Windisch-Graetzta. Jelenjak se razteza od gradu Haasberg proti Malnom in je ograjen z debelo žico, napeto med močnimi koli. Notri biva jelenja družina, broječa pet glav: stari jelen s košuto in tremi mladiči, katerih jeden je bil lep jelenček vitkega života, odločen za naslednika očetu. Jelen pa ne trpi v svoji bližnji okolici tovariša svojega spola in mladi jelenček se je moral vedno potikati samotno na drugem koncu jelenjaka. Pred nekoliko dnevi pa ga sinovska ljubezen žene obiskat očetovo družino. Neusmiljeni oče ga zapazi, plane proti vrodu povprečne pregraje, katera loči jelenjak v dva oddelka, da bi ne mogel mladič nazaj uiti, zadrvi ga v kót in tako obdeluje z rogovi nadočniki, da je vbogo jelenče, čeravno se je krepko branilo proti divjemu očetu, kmalu poginilo. Imelo je vsa jetra in pluća prevotljena od srditih sunljejev očetovih. Čakali so, da bi starega rogina, kedar se odebeli, vstrelili in

(Dalje v prilogi.)

sinu izročili varstvo družine — starec si je s tem umorom še za naprej zagotovil gospodarstvo.

Presvetli knez goji po svojih gozdeh nebrojne čede sru. Da ne bi divjačina zaradi meter debelega snega glada poginila, nosili so logarski blapeci vsak tretji dan senó na razne kraje gozdov. Vkljub tej skrbi je po oddaljenih gozdnih delih vendar mnogo sru poginilo; — žalost za kneza, unetega lovca.

Še od nekod, dné 5. februvarija. Podraženemu dopisniku „Slov. Naroda“ v šte. 25. t. l. „tudi od nekod“ svetujemo, naj se potruži naš dopis v št. 15. še enkrat pogledati, da se prepriča, kar smo takrat izrekli: da nam ne gré za osebe, pač pa za stvar, kako se „ongavi“, kajti: nomina sunt odiosa.

„Narodov“ replicist pa pred vsem išče dopisnika, sevéda tako nekretno, da natoletuje nekoga, ki je v tej reči čisto nedolžen, in ravno zato, ker mu je le za osebo, rad bi ga „krcnil“, pa se mu noče posrečiti. Kako tudi, saj nobenega razglašenihi fakt utajiti ne more? Zvijaje boče stvar nekako poplepšati, pa tudi to mu ne gré. Da „Narodovemu“ dopisniku tudi mi „stržemo spako z obraza“, kako namreč poplepšuje, naj omenimo to-le:

Ali je „žrtev“, katero so prinesli učitelji-komisariji pri ljudskem štetju, tako velika ali ne, in ali je bila šola zaradi tega res le par dni zanemarjena, presodi bralec lahko sam, ako mu povemo, da ni pričel noben učitelj-komisar poduka v šoli pred 19. januarjem.

Kako „najprej, najbolje in najceneje“ so ti komisariji svoj posel opravili, mogel bi pač najbolje pričati poštni voz, ko bi znal govoriti, ki je cele skladovnice popisovalnega papirja prinašal „komisarjem“ od glavarstva v popravo nazaj, — menda zato, ker so stvar „najbolje“ opravili.

Če je gosp. „Narod.“ dopisniku tako hudo zaradi ljudskega popisa na Gočah, zakaj se ni lotil tega popisa on, ali vsaj njegov pomagač, ker ravno ta ima največ časa za take stvari; in kako lepo bi bilo, ko bi bil to „žrtev“ prinesel občenemu blagru, zlasti še, ker bi mu ne bilo treba zaradi tega zanemarjati kakega važnega posla, kakor so komisariji-učitelji, in bi se bil zaradi ugodnih razmer tudi prav lahko odpovedal vsaki remuneraciji; to bi bilo še „ceneje“! Le še nekoliko takih „požrtvovalnih“ mož, in preprečil bi se bil prav gotovo „horribile dictu“ ne le na Gočah, tudi drugod, in gg. učitelji bi bili v svoji službi nemoteni. Kako lepa prilika za zasluge in „žrtev“ v občni prid! In ni se porabila.

Kar „Narodov“ g. dopisnik čenča o zaslužnih možéh in o načinu, kako deželni šolski svét take pozna in plačuje, prepustimo stvar prizadetemu gospodu samemu, da se gospodu dopisniku zahvali, da je razglasil „počasčenje“ premeščenja s štirirazrednice na dvorazrednico, in še celó v kraj, katerega gosp. dopisnik tako „posebno ceni“, kjer je eno najslabejših šolskih poslopij in najbornejših učiteljskih stanovanj — daljava mu posebnih težav prizadajala ne bo. Tudi danes sklenem: Ako potreba, še lahko postrežem.

Iz Šiške, 4. februvarija. Naša čitalnica je minolo nedeljo v Gor. Šiški pri „Žibertu“ praznovala rojstveni dan V. Vodnika. Zbrani društveniki in mnogi občani spominjali so se za Slovence velepomnljivega dogodka, rojstva Vodnikovovega, s petjem in razgovori o njegovih delih in zaslugah.

Slavnostna beseda na čast Vodnikovemu spomnu pa se je vršila na Srečnico pri Koslerju v primerno olepšanih prostorih. „Beseda“ je bila prav dobro obiskana. Razven večine članov počastilo je veselico do 90 góstov. Novomenovani nadučitelj g. Javoršek se je s svojim zanimivim govorom zelo prikupil Šiškarjem. Pod vodstvom g. Toporiša peli so se štirje zbori. Moška zboru sta bila sicer maloštevilna, a peveci peli so dobro. Mešana zboru „Na planini“ in „Domovina“ sta tako ugajala, da sta se ponovila. Veseloigro g. dr. Vošnjaka: „Svoji k svojim“ so predstavljali odlični člani dramatičnega društva iz posebne prijaznosti. Igra je dnevu primerna in se je igrala gladko in živahno. Občinstvo je igralcem z burno pohvalo izreklo svoje priznanje. Tudi loterija se je dobro obnesla, dohodki so preseglji troške. „Beseda“ je pokazala, da ima šišenska čitalnica mnogo prijateljev, ki naj ji tudi v prihodnje ostanejo zvesti.

Iz Železnikov, 4. februvarija. Nisem prijatelj vednih veselíc, ki provzročujejo bolne glave in prazne žepé, vendar pa sem rad tudi kdaj v po-

štenih družbi veselih ljudi. Pri nas imamo dve družtvi, pa nobeno ne napravi primerne vedrilne in blažilne zabave. Vzrok je ta, ker tudi pri nas nismo edini. Le č. g. predsednika in nekatere druge narodnjake moramo zahvaliti, da društvo ni zaspalo vsled nasprotja.

Neki tukajšnji krogi so skušali osnovati zares potrebno gasilno društvo; ker pa so nekateri hoteli le ukazovati, ne pa tudi delati, je stvar pala v vodo, akoravno že imamo brizgalnico. Nekaj časa smo imeli tudi „Schützenverein“; ker pa je članom vedno kaj navskriž hodilo, je društvo razpalo. Iz tega pa razvidite, da imamo tudi pri nas ljudi, ki goré za Germanijo, akoravno ni vsem zibelj tekla v našem trgu, kakor n. pr. g. H. P.

Naj tudi omenim, da naš č. g. župnik darujejo ob nedeljah in praznikih po dve sv. maši, s čimur je vsem zelo ustrezno, ker sicer bi bili mnogi brez službe božje. Bog naj gospoda še dolgo ohrani zdravega. H koncu izražam upanje, da se bodo tudi pri nas zboljšale razmere in bode neki tukajšen dopisnik imel zanimivejše predmete za svoje dopise, kakor le vreme in sneg.

Dnevne novice.

(Državnozbornske volitve.) Iz Planine se nam poroča: Danes dné 5. t. m. je bil pri nas bivši državni poslanec g. dr. Ferjančič, ki želí tudi v prihodnji dóbi zastopati kmečke občine na Notranjskem. Zvedel je bil v Logatcu, da je v Planini zbrana večja družba duhovnikov in drugih odličnjakov, ter se pripeljal gospódo pozdravit. Planinski gosp. župnik v jedrovitem govoru izraža trdno upanje, da bode gospod kandidat kot poštenjak povsod in vedno deloval po programu, katerega so minelo leto na shodu v Ljubljani podpisali vsi slovenski poslanci, in neustrašeno dvigal zastavo, na kateri so z zlatimi črkami zapisane besede dednega slovenskega gésla: Vse za vero, dom, cesarja! G. doktor se zahvaljuje ter zagotavlja, da se ne bode nikdar premaknil izpod starega slovenskega prapora, pod katerim se je narod probudil in priboril dosedanje vspehe; naglašá dalje, da je sveta dolžnost vsacega slovenskega poslanca delati na to, da se ohrani vernemu narodu najdražja svetinja, katoliška vera, tako tudi zvestoba presvetlemu cesarju, za katerega nas ves svet zavidá, in da napreduje blagostanje naroda in domače zemlje. — Pričakujemo, da bode gosp. doktor kot značajan mož tudi v dejanju izvajal, kar je slovesno zatrjeval, ter v polni meri opravičil naše zaupanje. — Iz trebanjskega okraja se nam poroča, da v tamšnjem okraju kandiduje tudi okr. sodnik gospod Golja, ki utegne dobiti nekaj glasov v trebanjski dolini. Mi pa upamo, da se bodo premislili tudi osebni prijatelji g. sodnika. — Iz žužemberskega okraja smo prejeli prepis pisma, s katerim se zopet priporoča bivši zastopnik deželnega sodišča, svetovalec gospod J. Hren, kateri našteva svoje zasluge. Mej drugim našteva gospod kandidat tudi to zaslugo, da bi bil že leta 1886 lahko deželni. nad-sodišča svetovalec z višjo plačo v znesku 900 gld., da pa mu je več na zaupanju volilcev, kakor na višji službi itd. Kdo se ne smeje? Po naših mislih je ta kandidatura tako nesrečna, kakor prej imenovanega gospoda sodnika. Torej pozor!

(Družbi sv. Cirila in Metoda) so ob prijateljskem snidenju darovali koroški domoljubi gg. Ozbe, Štefan in Lojze Prosekar svoto tristo goldinarjev. Njihovemu brez dvojbenemu nazoru ob tem daru: da bode „kamenček do kamenčka kamen“ in „kamen do kamena palača“, — pritrjuje ter se jim zahvaljuje Odbor „Družbe sv. Cirila in Metoda“.

(Ljudski shod) bode jutri ob 3. uri popoldne v Schreinerjevi pivarni na sv. Petra cesti. Na dnevnem redu so točke: Pregled obrtnega stanja. — Razgovor o državnozbornskih volitvah. — Bazni navsveti.

(V Ameriko) se je danes odpeljalo, kakor se nam poroča, nad 60 oseb, med temi 12 žensk. Z doma jih je spravil neki J. M. iz Ljubljane, ki je pred kratkim prišel iz Amerike. Dvomimo, da bi se ljudem v Ameriki tako dobro godilo, kakor je ta gospod obetal.

(Slovensko gledališče.) Jutri se bode predstavljala burka v treh dejanjih: „Slovenec in Nemec“. Češki spisal J. Štepanek, poslovenil J. K. Igra bode občinstvu ugajala, ker trije pojó kuplete,

in sicer g. Borštник kot „Mihel“ nemške, „graščinski oskrbnik“ (g. Perdan) in „Doroteja“ (gospica Nigrinova) pa slovenske.

(Birokracija v Avstriji.) Birokracija je v modernem državnem življenju ona coklja, ki zavira razvoj reformatorskih idej. Povsod se povečuje prostost, vendar je znamenje našega časa, da hočejo od zgoraj doli vkovati v državne okove vso avtonomijo dežel in občin. In to je najmočnejša zavornica socijalne preosnove. Kakor se moti zdravnik, ki hoče vse doseči le s praški, kapljicami in svalki in se ne zanaša tudi na sodelovanje narave, tako se varajo oni državniki, ki hočejo ozdraviti bolno družbo le z naredbami od zelene mize. Ta birokracija pa ima tudi še to posebnost, da je strahovito draga. Tak vzgled nam ponuja postava, katere važnost v socialnem oziru sicer radi priznamo. Neki nemški list namreč piše: „Načelnístvo delavske zavarovalnice proti neizgodam za Gor. Avstrijsko, Solnograško, Tirolsko in Predarelsko, ki ima svoj sedež v Solnogradu, objavlja od časa do časa sklepe svoje, katerim prideva tudi račune. Ta računška poročila pa so jako nejasna, tako da stvar sama zahteva natančnejšega pojasnila. Troški za zavarovalne namene niso v nikaki razmeri z upravnimi izdatki. Tako so znašale odškodnine, ki so se izplačale delavcem, 13.662 gld. 21 kr., upravni troški zavarovalnice pa 24.522 gld. 7 kr., h katerim je treba še prišteti 1787 gld. 5 kr. za hišno opravo, 1663 gld. 49 kr. ustanovnih troškov, 2685 gld. 70 kr. drugih troškov. Torej znašajo vsi troški 30.658 gld. 31 kr., torej nad polovico več, kakor znašajo odškodnine. Vsak goldinar, katerega dobi delavec kot odškodnino, provzroči 2 gld. 25 kr. troškov. Plače in potnine n. pr. same znašajo 12.944 gld. 17 kr., torej le 700 gld. manj, kakor vse odškodnine; seje načelníštva stanejo 3524 gld. 32 kr., tiskovine 2022 gld. 24 kr. — Iz računov prejšnjega leta pa se razvidi, da pride na vsak goldinar delavske odškodnine 3 gld. 34 kr. troškov. Torej je opravičena želja, da bi upravni stroj delavskih zavarovalnic ne porabil toliko mazila na škodo delavcev.“

(Novo društvo.) Prejeli smo naslednje vrstice: V krogih turistov se je že večkrat izrekla želja, naj bi se ustanovilo društvo, ki bi imelo namen, vsestranski, posebno pa po slovenskih deželah, gojiti turistikó. V to svrhu bode jutri, 8. t. m., ob 11. uri dopoldne v klubovem prostoru pri „Slonu“ zbor, h kateremu so uljudno povabljeni vsi prijatelji turistiké. Zbor se bode posvetoval o ustanovitvi „Planinskega društva“, oziroma o društvenih pravilih, in bode izvolil začasni odbor, ako se sklène ustanovitev.

(Novo poštno postajo) odpró dné 15. t. m v Studencu pri Poličanah na Štajarskem. Imela bode dnevno zvezo s postajama v Poličanah in Makolah.

(Predpustno veselico) priredi „Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani“ v dvorani lastne hiše, Poljske ulice št. 10, jutri dné 8. februvarija 1891. leta. — Vspored: 1. A. Nedvéd: „Vojaci na potu“, zbor. 2. B. Ipavic: „Danici“ zbor z bariton-solo. 3. Vašák: „Glas domovinski“, osmospev. 4. O. Kumpf: „Ruža v pustinji“, četverspev. 5. A. Hajdrih: „Petelnčkova ženitev“, šaljivi zbor s I. in II. tenor-solo. 6. „Grajščák in kmeta“, šaljivi trospev, vglasbil A. Schäffer. 7. „Liliputski peveci“. 8. „Skriti zaklad“, šaloigra v treh dejanjih. 9. Tombola. — Začetek ob 6. uri zvečer. Brez vabila vstop ni dovoljen.

(Sokolova maskarada.) Na prošnjo objavimo naslednje: Kakor običajno vsako leto, priredi „Ljubljanski Sokol“ tudi letos na pustni torek dné 12. svečana t. l. maskarado v gorenjih prostorih ljubljanske čitalnice. — Da bode tudi letošnja maskarada takó sijajna ali pa da bode celó prekosila maskarade prejšnjih let, ni dvomiti, ker je že danes zagotovljenih več krasnih in originalnih skupin, ki bodo izvestno povzdignile sijaj veselice in bistveno pripomogle k veselejšemu razvitku te najlepše pustne veselice. Vdeležilo se bode maskarade tudi večje število bratov Hrvatov iz Zagreba in mej drugimi gosti z dežele posebno odposlanstvo „Celjskega Sokola“. — Odbor, ki je vabila deloma že razposlal, naprosil nas je, da naznamimo vsem onim, ki se mislijo vdeležiti maskarade, a po pomoti vabila niso prejeli, naj se oglasijo pri posamičnih članih pomnoženega odbora ali pa naravnost pri odboru samem.

(Pevsko društvo „Hajdrih“ na Proseku) na pravi veselico v dvorani gostilne „Lukša“ dne 8. februvarija 1891. Začetek ob 5. popoldne. Vspored: 1. A. Nedved: „Ljubezen in pomlad“, moški zbor. 2. T. Turkuš: „Najlepši zaklad“, deklamacija. 3. F. S. Vilhar: „Slovo“, moški zbor in samospjev baritona s spremljevanjem glasovira. 4. F. S. Vilhar: „Na goro“, pesem za dva ženska glasova s spremljevanjem glasovira. 5. A. Hajdrih: „Petelinčkova ženitev“, šaljiv moški zbor. 6. M. Vilhar: „Poštena deklica“, izvirna šaloigra v enem dejanji. Med točkami „besede“ svira orkester c. in kr. pešpolka šte. 87.

Raznoterosti.

— Železnica v Bosni. Kakor poroča neki bosenski list, je trasiranje železnične proge Travnik-Splet že dovršeno in se bo pričel graditi železnični tir v teku tega leta. Nova železnica bo šla iz Spleta čez Livno in Bugojno v Travnik ter se bo pri postaji Janjiči združila z bosensko železnico. Ta železnična proga bo merila vzdolž 220 kilometrov. Večina bo izpeljana ob poštini cesti ter bo imela le en tir. Ker je postaja Janjiči kakih 70 kilometrov ali 3 ure in 20 minut oddaljena od Sarajeva, prišlo se bo sem iz Spleta lahko še preje ko v 13 urah. Janjiči so oddaljeni od Bosenskega Broda 199 kilometrov ali 7 ur 41 minut in v kakih 17 urah se bo lahko prišlo iz Broda v Splet. Ta železnica bo imela velik pomen za razvoj bosenske trgovine.

— Ljudski popis v Nemčiji je pokazal, da je v nemški državi šestindvajset mest, katera imajo po več kakor 100.000 prebivalcev. In sicer so ta-le mesta: Berlin ima 1.574.485, Monakovo 344.898, Vratislava 334.710, Hamburg 323.729, Lipsko 293.650, Kolonija 282.537, Draždane 276.085, Magdeburg 201.913, Frankobrod na M. 179.660, Hanover 163.100, Kraljevec 161.149, Dusseldorf 145.738, Altona 144.636, Norimberk 142.404, Stuttgart 139.000, Kamenice 138.855, Elberfeld 125.830, Breme 124.940, Strassburg 123.566, Gdansk 119.714, Barmen 116.143, Stettin 116.139, Crefeld 105.000, Aachen 102.474, Braunšvik 100.883, Hala 100.131 prebivalcev.

Telegrami.

Dunaj, 7. februvarija. Najvišje sodišče je popolno oprostilo v vadoviški pravdi zaradi izseljevanja dva zatoženca in je zmanjšalo precejšnje kazni mnogih obsojencev, celo onih, ki so se podvrgli kazni, ne da bi se bili poslužili pravnega sredstva.

Dunaj, 7. februvarija. „Frankfurter Ztg.“ objavlja pismo Rudinijevo dne 5. novembra 1890 l., v katerem se glasi: Brez trodržavne zveze, ki se kaže kot pravo poročstvo miru, ni mogoče govoriti o štedljivosti pri proračunu za armado in mornarico. Glasoval bo, da se znižajo oni vojaški troški, ki nimajo nikakega vpliva na število in izobrazbo vojakov.

Praga, 6. februvarija. „Hlas Naroda“ piše: Odstop Dunajevskega ne bode dal niti Poljakom, niti nemškimi konservativcem, niti Slovincem in Jugoslovanom povoda prestopiti k opoziciji in gnati jih Mladočehom v naročaj. — „Politik“ je izvedela iz zanesljivega vira, da so avtonomiški veleposestniki češki sklenili, ponoviti s staročeskimi poslanci in Čehi iz Morave „Česky klub“, ko bi imel vsaj toliko udov kakor mladočeški klub. To pa je zavisno od volilcev.

Lvov, 7. februvarija. Deželni osrednji volilni odbor je sprejel predlog mladorusinskega volilnega odbora gledé na skupno volilno delovanje ter je sklenil pričeti dotično razpravo.

Peterburg, 6. februvarija. Nadvojvoda Franc Ferdinand d'Este je došel danes ob treh popoldne. Na kolodvoru so ga sprejeli car, veliki knezje, njihovo obilo spremstvo, med katerim je bil tudi vojni minister. Častne straže kapela je svirala avstrijsko himno. Car in veliki knezi so presrečno pozdravili gosta. Po predstavi spremstva so se odpeljali v carsko zimsko palačo, kjer so pričakovali nadvojvodo carica, velike kneginje in drugi dvorniki. Pozneje je obiskal nadvojvoda carja in carica.

Peterburg, 6. februvarija, zvečer. Nadvojvoda Franc Ferdinand d'Este je obiskal potem ostale ude carske družine, obedoval pri velikem knezu Mihaelu ter odšel na to v zimsko palačo na dvorno veselico.

Madrid, 6. februvarija, V Haru so karlistje provzročili nemire. Liberalci so vdrli v klub karlistov in zrušili pobištvo. Tudi v Sant Domingu in Delkaldaci so bili nemiri.

Piccolijeva esenca za želodec pospešuje in ureja s svojim razmeščujočim učinkom prebavljanje. 1 steklenica 10 kr., zaboječek z 12 steklenicami gld. 1:36. (6)

Vsak slovenski gospodar,

ki še ni naročen na ilustriran gospodarski list „**Kmetovalec**“ s prilogo „**Vrtnar**“, pošlje naj svoj naslov c. kr. kmetijski družbi v Ljubljano, katera mu dokaže *prvo številko brezplačno*, in iz katere more izpredvideti, da je list neobhodno potreben za vsakega naprednega slovenskega gospodarja. (8)

Umrli so:

5. februvarija. Barbara Zalar, šivilja, 17 let, Gradišče 11, jetika.

V bolnišnici:

1. februvarija. Helena Cunder, delavka, 72 let, pljučni emfizem.
4. februvarija. Jožef Čermak, vratarjev sin, 4 dni, seleroma neonatrum — Helena Polanšek, gostija, 80 let, Bronchitis chronica.

Tuji.

5. februvarija.

Pri *neaktivni*: Koppstein, trgovec, iz Budimpešte; — Schütz, trgovec; — Lemberger, Schimen, Trebitsch, Duldner, trgovec, z Dunaja; — Schafranek, trgovec, iz Šlezije; — vitez Ptak, vodja Lloydja, iz Trsta; — Megai, potovalec, iz Store. — Kadmanhuber iz Belaka; — Vogel, trgovec, iz Gradea; — Kahn, knjigovodja, iz Maribora.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Motrine na 24 ur v vrst
opazovanja	zrakomera v m	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	745-5	-10 8	sl. jzaj	oblačno	
6 2. u. pop.	745 4	-1 6	sl. vzj	jasno	0 00
9 u. zveč.	747 2	-3 4		del. jasno	
Srednja temperatura		-4 2°	za	-1 4°	pod normalom

Dunajska berza.

(Telegrafsko poročilo.)

7. februvarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	92	gld	10	kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16%	92	"	10	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109	"	15	"
Papirna renta, davka prosta	102	"	35	"
Akcije avstr.-ogerske banke	985	"		"
Kreditne akcije	307	"	50	"
London	114	"	10	"
Srebro		"		"
Francoski napoleonid.	9	"	04 1/2	"
Cesarski cekini	5	"	41	"
Nemške marke	56	"	07 1/2	"

„Zum gold. Reichsapfel“

P. PSEPHOFER-ja „pri zlatem drž. jabolku“

Iekarna na Dunaji,

I., Singerstrasse šte. 15. (10-6)

Kri čistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, so staroznana zdravilno sredstvo. — Že mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Od teh kroglic velja: **1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr.**, pri nefrankovani pošiljavi po povzetju **1 gld. 10 kr.** — Če se naprej pošlje denar, velja s poštino prsto pošiljati: 1 zavoj kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoj se ne more odposlati.)

Prosi se, da se zahtevajo izrecno:

„J. Pserhofer-ja kri čistilne kroglice“

in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navedilu za rabo stoječi imenski poerk J. Pserhofer in sicer v *15* rudeči *21* barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferja, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr.

Ameriška maža za protin, 1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nóg, cena škatljici 50 kr., s frankovano pošiljavi 75 kr.

Balzam za gušo, 1 flakon 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice), 1 steklenica 22 kr. proti sprijenemu želodec, slabej prebavljivosti itd.

Angleški čudezni balzam, 1 steklenica 50 kr.

Fijakarski prašek, proti kašlju itd. 1 škatljica 35 kr., s frankovano pošiljavi 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferja, najbolje sredstvo za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld.

Univerzalni oblič prof. Steudel-a, domače sredstvo proti ranam, oteklinam itd. 1 lonček 50 kr. s frank. pošiljat. 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullrich-a. Izvrstno domače zdravilo proti vsem posledicam slabega prebavljanja. 1 paket 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmaceutične specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbé.

➤ Pošiljatve po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju.

➤ Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštni nakaznici), je poština dosti nižja nego pri pošiljativah s povzetjem.

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi v Ljubljani pri G. Piccoli-ju.

Zahvala.

O priliki petdesetletnice moje redovne obljube došlo mi je toliko čestitek osebno, po pismenem in brzojavnem potu, da mi je nemogoče prečastitim voščilcem vsakemu posebej dostojno zahvaliti se. Prosim torej, da sprejmo tem potom mojo najiskrenejšo zahvalo za blaga voščila in molitve. Deus retribuat!

(1) P. Evstahij Ozimek.

Važno za izseljence.

V moji zalogi je izšla:

„Angleščina brez učitelja“ v slovenskem jeziku.

Pomožna knjiga

za potovalce v Ameriko.

S podobami vseh kovinskih denarjev Zjedinenih držav severne Amerike (sprednja in zadnja stran) v pravi velikosti.

Cena 50 kr., po pošti 55 kr.

J. GIONTINI,

(3-2) bukvarna in trgovina s papirjem, Ljubljana.

Zobozdravnik
Schweiger
stanuje

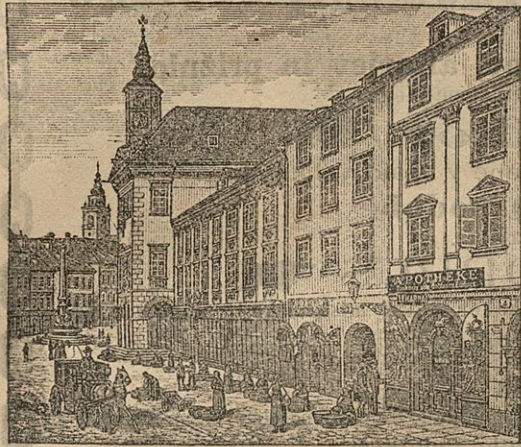
hôtel „Stadt Wien“ (pri Maliču) šte. 25 in 26, II. nadstropje.

Ordinira vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne, od 2. do 5. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 1/2 1. ure.

Najnovejše iznajdbe in sredstva v zobozdravništvu. Najboljše plombe, po barvi zobem prikladne. (26)

➤ Za vsa dela se jamči. ➤

Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczy-ja, deželna lekarna, Sackstrasse.
Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczy-ja, „pri sv. Frančišku“, (ob jednom kemična tovarna), V., Hundsturmstrasse 113.



Dunaj: Lekarna Julija pl. Trnkóczy-ja, „pri zlatem levu“, VIII., Josefstädterstrasse 30.
Dunaj: Lekarna dr. Otona pl. Trnkóczy-ja, „pri Radec-kiju“, III., Radetzkyplatz 17.

Zunanja naročila se s prvo pošto izvršujejo.

Nepresegljivo za zobe
 je
I. salicilna ustna voda

aromatična, upliva **okrepčevaljoče**, zabranjuje **gnjilobo** zob ter odstranjuje iz ust **neprijetni duh**. Jedna velika steklenica 50 kr.

II. salicilni zobni prašek

splošno priljubljen, upliva **jako okrepčevaljoče** ter ohranjuje zobe svetlo-bele, a 30 kr.

Navedeni sredstvi, o katerih je došlo mnogo zahvalnih pisem, ima vedn **sveži** v zalogi ter vsak dan po pošti pošilja

lekarna
Ubald pl. Trnkóczy

diplomovani posestnik lekarne in kemik, poleg mestne hiše v Ljubljani.

Št. 1572.

Razglas.

(3-3)

Visoko c. kr. deželno predsedstvo v Ljubljani določilo je na podlagi Najvišjega patenta z dne 23. t. m., s katerim so razpisane

splošne nove volitve državnih poslancev,

za volitev poslancev mest in trgov

dan 5. marca letos.

Z ozirom na § 25 zakona z dne 2. aprila 1873, drž. zak. št. 41, se torej javno naznanja, da je imenik volilcev za volitev enega državnega poslanca, ki ga bo voliti deželnemu stolnemu mestu Ljubljani, že sestavljen in bo **razgoren od 3. do 10. februarja letos v pregled.**

Ugovore zoper ta imenik vložiti je tukaj najpozneje do zadnjega prej določenega dneva t. j. **do všteteja 10. februarja letos.**

Volilne izkaznice poslane se bodo gospodom volilcem na dom, tisti pa, katerim bi se iz katerega koli vzroka izkaznice vsaj 24 ur pred volitvenim dnevom ne vročile, naj se za-nje oglasé pri podpisnem mestnem magistratu.

Mestni magistrat ljubljanski,
 dné 28. januarja 1891.

Št. 934.

Razglas.

(1)

Deželni odbor kranjski razpisuje splošno **ponudbeno obravnavo za oddajo nastopnih del v svrhu**

zgradbe deželnega gledišča v Ljubljani.

Dotična stavbinska dela oddala se bodo vsako posebej po jednotlivih cenah za izvršena dela, in sicer:

- | | |
|---|------------------|
| 1. tesarsko delo v proračunjenem znesku | 9000 gld. |
| 2. ključavničarsko delo v proračunjenem znesku | 6300 " |
| 3. steklarsko " " " " | 1500 " |
| 4. pleskarsko " " " " | 1600 " |

ter se razpisuje pismena ponudbena obravnavo do všteteja

23. februarja t. l.

Dotični stavbinski podatki, namreč splošni in posebni pogoji, načrti, proračuni troškov, cenilniki in uzorci so na ogled v pisarni stavbnega vodstva na stavbišči v navadnih **dopoldanskih** uradnih urah.

Ponudniki naj svoje ponudbe vsaj **do 12. ure dopoldne** zgoraj omenjenega dne pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega — deželni dvorec, I. nadstopje — oddajo.

Ponudbe morajo biti kolekovane in zapečatené, z napisom na zavitku: „Ponudba za delo pri zgradbi deželnega gledišča v Ljubljani“ in se jim mora priložiti 5% jamščina dotične zgoraj navedene cene, bodisi v gotovini, bodisi v hranilničnih knjižicah ljubljanske mestne ali kranjske hranilnice, ali v avstrijskih državnih papirjih po kursni ceni, če ta ne presega nominalne vrednosti.

Vsak ponudnik se mora v ponudbi izrečno izjaviti, da so mu znani vsi zgoraj omenjeni stavbinski podatki, pogoji in določene cene ter da se pogojem podvrže.

Ponudniki naj zapišejo razločno s številkami in besedo, koliko odstotkov odjenjajo od jednotlivih dražbenih cen, ter naj ponudbi pristavijo kraj in dan, potem svoje bivališče, svoj posel in lastno-ročni podpis.

Deželni odbor si pridržuje pravico, izmed ponudnikov po svojem prevdanku izbrati podjetnika ne gledé na to, koliko odstotkov kdo odjenja, ali pa tudi razpisati novo obravnavo.

Oziralo se bode le na pismene, v razpisani dôbi došle ponudbe.

Gledé varščine (kaveije) opozarjajo se ponudniki zlasti na § 8. splošnih pogojev.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dné 4. februarja 1891.

Služba cerkovnika in orgljavača
 (3-1)
 je razpisana.
 Več se zvé pri vredništvu „Slovenca“.

Spretnega krojača
 in pa učenceza za trgovino z mešaním
 blagom takoj sprejme
 (1) M. Goršek na Raki.

Najboljše in najsigurnejše učinkujoče

parno ribje olje,

katero lahko prebavlja vsak, tudi najslabotnejši želodec, in katero ima v sebi najboljšo redilno snov, se dobiva v steklenicah po **60 kr.** v lekarni **Piccolijevi „pri angelju“** v Ljubljani na Dunajski cesti. **Ribje olje** primešano s **kotranom** steklenica **80 kr.** Pri večjih naročilih primeren popust. — Vnanja naročila izvršuje se točno po poštnem povzetju. (15-1)

„Küstenland und Dalmatien“

posebna izdaja dela

„Oesterr.-ung. Monarchie“

izšla bode v **20 sešitkih po 30 kr.** — S 16 februarjem izide prvi sešitek.

Naročila vsprejema

J. Giontini,

(1) knjigotržec v Ljubljani.

Piccolijeva esenca za želodec,



prirjena po lekarju **PICCOLI-ju** v Ljubljani, je **želodec krepčujoče, telesno zaprtje in gliste** odstranjujoče sredstvo; rabi se tudi uspešno proti **zlatej žili** (hemoroidam) ter urejuje s svojim razmeščujočim učinkom **prebavljenje in sploh delovanje želodca.** 1 steklenica velja **10 kr.** Esenco za želodec pošilja izdelovatelj v zaboječih po 12 in več steklenic. Zaboječ po 12 stekl. velja gl. **1-36**, z 55 stekl. (zaboječ 5 Kg.) velja gl. **5-26.** Poštne troške plačajo naročniki. (60-22)

Št. 25343.

Razglas.

(3-2)

Občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane je sklenil in magistratu naročil, da je razpisati nasledna službinska mesta na novo organizovane občinske policijske straže.

1. Službi dveh stražniških vodij z letno plačo 450 gld., stanarino 50 gld. in pravico do petletnih doklad po 20 gld.
2. Službi dveh detektivov z letno plačo 450 gld., stanarino 50 gld. in pravico do petletnih doklad po 20 gld.
3. Službe deset stražnikov I. vrste z letno plačo 400 gld., stanarino 40 gld. in pravico do petletnih doklad po 15 gld.

Te službe so vse **stalne.** Razpisane pa so poleg njih tudi še 4. službe štirindvajset stražnikov II. vrste, katere so **ali stalne ali začasne.** Stalno nameščen stražnik II. vrste ima pravico do letne plače 365 gld., do stanarine 40 gld. in do petletnih doklad po 10 gld. **Začasno** službujoč stražnik ima po 1 gld. mezde na dan.

Razen navedenih pripadnin gré vsakemu stražniku naturalna obleka in obutev, detektivoma pa po 50 gld. letnega pavšala za obleko.

Prošnje za te službe je vložiti pri podpisnem magistratu

do 28. februarja letos.

Prošnjo, katera mora biti pravilno kolekovana z vsemi prilogami vred, spiši prosilec sam in ji prideni izkazila o starosti (krstni list), o trdnem zdravju, posebni sposobnosti za službo, znanji slovenskega in nemškega jezika v besedi in pismu (šolska spričevala), pa o dozdanjem vedenji in službovanji, oziroma poslovanji; vrhu tega bodi v prošnji povedano, je-li prosilec oženem ali samec.

Dobro kvalifikovani bivši orožniki s potrebnimi svojstvi bi občini najbolj ugajali za stražniško službo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 28. januarja 1891.

Župan: **Grasselli, I. r.**

Velečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom priporočam podpisana svojo bogato zalogo **mnogovrstnega blaga za vsakoršno**

cerkveno obleko

dalje krasno in trpežno izdelane

mašne plašče, pluvijale in dalmatike, bandera, zastave, baldahine in banderčke pred sv. R. Telesom.

Razno blago za cerkveno perilo istotako že **izgotovljeno**, kakor: **albe, korske srajčice, korporale** in raznovrstne rutice imam vedno v veliki izbiri v zalogi.

Naročila na **vezenje** izvršujem točno ter preskrbim **zameno, popravo** in **prenovljenje** starega cerkvenega orodja.

V zalogi imam tudi **pasarske cerkvene izdelke**, n. pr.:

monštrance, svetilnice, križe, svečnike, kelihe, lestence itd.

ter izvršim naročila pošteno, točno in po mogoče nizkej ceni.

(10-8)

Velespoštovanjem

Ana Hofbauer v Ljubljani.

C. Kr. priv.  zavarovalnica

ASSICURAZIONI GENERALI

(Občno zavarovalno društvo v Trstu.)

(Ustanovljeno l. 1831.)

Jamstveni sklad družbe gld. 40,758.238-42
Izza ust. je plačala družba škod za 227,378.631-43
Zavarovalno stanje v oddelku za-
varovanj življenja 31. dec. 1889 166,904.648-39
Premijski listi in premije, ki se
bodo v poznejših letih pobrale v
odd. zavarovanja zoper požar 23,544.053-22
Družba zavaruje:

1. na človeško življenje v vseh mogočih sostavah.
2. Zoper škode po požaru na cerkvena, graščinska in kmetijska posestva, stanovanja in gospodarska poslopja in njihovo vsebino, raznovrstno blago, žetve, les in oglje na prostem, kakor tudi zoper škode vsled podiranja in spravljanja, vsled strele, plinovega razpoka in onega pri parnih kotlih.

Občinam, cerkvam, samostanom, pobožnim ustanovam in graščinam dovoljuje Assicurazioni Generali 20% odpust normalne premije.

3. Zoper škode vsled prevažanja na blago, pridelke, ladje in druga prevaževalna sredstva mej prevažanjem na morji, rekah, prekopih, jezerih in po suhem s poštini vrednostnimi pošiljatkami vred.
4. Zoper škode vsled razbitja zrcalnih oken in ogledal.
5. Zoper telesne nezgode na račun prve splošnje zavarovalne družbe zoper nezgode na Dunaji.
6. Zoper škodo po toči na poljske pridelke na račun Ogerske zavarovalne družbe po toči in protizavarovalne delniške družbe v Budapešti.

Pri zavarovalni stroki na življenje jamčijo zavarovalni pogoji zavarovancu razven drugih prednostij:

veljavnost polic v slučaju samoumora, dvovoja itd. po petletnem obstanku;
nezastavljene police ne morejo ugasniti po triletnem obstanku;

pravica do obnovljenja (tekem 3 mesecev) polic, ki so ugasnile zaradi neplačevanja zavarovalnin, popolnoma neodvisno od zdravja še živečega zavarovanca; omejitve ničnostih razlogov za slučaj nameravane in dokazane goljufije;

polica dobi brezplačno čez 6 mesecev tudi veljavo ob slučaju, če je zavarovanec poklican izvršiti svojo črnovojniško dolžnost in sicer do 15.000 gld.; ravno tako tudi, če je brambovec ali rezervist poklican na vojsko in sicer do 5000 gld.

Zavarovalni oddelek na življenje je popolnoma samostojen. Ima lastno premoženje in je od drugih strok tako ločen in neodvisen, da tudi slučajna zguba pri zavarovanju zoper požar ali škode pri prevažanju ne more vplivati na to stroko.

Družba jamči za olajšave, ki se strinjajo z zdravim trgovskim poslovanjem, tako pri odmerjanju zavarovalnin, kakor tudi pri likvidaciji škod, katere vedno točno izplačuje. (1)

Glavni zastop v Ljubljani:

C. Tagliapietra,
Gradišče št. 4.



Ta tovarna izdeluje po **prav nizki ceni**

cerkvene orglje in harmonije

Glasovi so silno lepi in sostava jako močna. Vplačevalni pogoji so ugodni.

Ceniki orgelj in harmonijev pošiljajo se zastonj.

V kratki dobi 16 let narejenih je bilo blizu **300 novih orgelj**, med temi bilo je več velikih, kar je najboljši dokaz o izvrstni zmožnosti in re-elnosti te tvrdve. (24-1)

Izdajatelj: Matja Kolar.

Adolf Vogel,

zavod za cerkvena dela Inomost, Trolsko

se priporoča za naročila

kornih klopj, spovednic, klečalnikov, altarjev in prižnic,
v gotičkem, romanskem in bizantskem slogu.

Sohe svetnikov

lesene, fino oljnatobarvene in pozlačene v vsaki velikosti.

Izboknjene (relief-) podobe

kot n. pr. 14 podob križevega pota.

CHRISTUS CORPUS

s križem ali brez križa, fino oljnatobarvan za cerkev in dom, kakor tudi za misijonske in poljske križe.

Božično-jaslične predstave.

Cvetlice od lesa

pristno posrebrene in pozlačene, za cerkvene altarje zaradi lepe oblike in trajnosti posebno priporočljive.

Oljnate slike na platnu v vsaki velikosti,

kot n. pr. za altarje, bratovščine, zastave, bandera itd.

Postaje križevega pota

na platnu oljnato barvane, z okvirjem ali brez okvirja.

Sveti grobovi.

Ilustrovane cenike pošiljam na zahtevanje franko in zastonj.

Z veseljem potrjujem, da so sohe, katere sem pri Vas naročil, gledé umetniške izvršitve zadovoljile takó mene kakor tudi dotično župnijo, istotako tudi hvaležno priznavam, da ste točno in v pravem času izvršili naročilo.

(8-4)

Spoštovanjem

Edard baron Stillfried.

Katoliška Tiskarna

v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5

se priporoča preč. duhovščini, društvom, trgovcem, občinskim uradom in slav. občinstvu za vsakovrstna v tiskarsko stroko spadajoča naročila.

„Unio catholica“

zavod za vzajemno zavarovanje proti škodi

na Dunaju,

I., Bäckerstrasse 14.

Dopusčen z odlokom visocega ministerstva z dne 28. februarija 1889, št. 2933.

Zavod zavaruje:

Premično in nepremično premoženje proti škodi po ognju, strelji in razletu.

Pri tej stroki zavarovanja sojamčijo prve vzajemne zavarovalnice za primeren del vsprejete rizike; dalje zavaruje

cerkvene zvonove

proti prelomu ali razpoku, ter vabi k vdeležbi velečast. župnijske predstojnike in župane.

Konečno posreduje zavod tudi pri prvih vzajemnih zavarovalnicah

zavarovanje na življenje in proti nezgodam.

V vseh zavarovalnih zadevah blagovolijo naj se dotični vdeležniki obrniti do **osrednjega ravnateljstva** ali pa do podpisanega **generalnega zastopa**, katera radovoljno pojasnujeta in na vprašanje točno odgovarjata.

Po deželi oddajemo zastopništva proti priporočilu dotičnega gospoda župnika. Kdor želi prevzeti zastopništvo naše zavarovalnice, naj se obrne z omenjenim priporočilom do **podpisanega generalnega zastopa v Ljubljani.**

Ravnateljski svet:

Predsednik:

Leopold Stöger, stolni kustos sv. Štefana, infulovani prelat, Nj. Svet. hišni prelat, namestnik nadkuratorja I. avstrijske hranilnice itd.

Ravnateljstva sovetniki:

Czizek Anton, imajitelj menjačnice, borzni svetnik itd.
Detoma A., veleposestnik.

Egger Berthold Anton, korar v Klosterneuburgu, glavni vrednik lista „Correspondenzblatt für den kathol. Clerus“.

Grazer Josip, mešan in trgovec na Dunaji.
Hostnig Florijan, upravitelj imetja metropolitanske cerkve, veleposestnik itd.

Mrazek Josip, generalni tajnik „Krakovske vzajemne zavarovalnice“.

Paletz Emanuel, Njegove Svetosti hišni prelat, dekan in župnik v Hütteldorfu itd.

Porzer Josip, dr., odvetnik.

Seidl Karol, kanonik, tajni komornik Njegove Svetosti itd.
Stern Karol, knezonadškofijski svetnik, župnik na Dunaju v Schottenfeldu.

Osrednji ravnatelj:

Edmund baron Kalbermatten.

Nadzorovalni svet za generalni zastop v Ljubljani:

Poklukar Josip, dr., deželni glavar in državni poslanec v Ljubljani.

Klun Karol, kanonik in državni poslanec v Ljubljani.

Kolar Matija, stolni vikar itd. v Ljubljani.

Glančnik Jarnej, dr., odvetnik v Mariboru.

Mlakar Ivan, dr., semeniški profesor v Mariboru.

Vošnjak Miha, deželni in državni poslanec v Celji (Mali Stajer).

Generalni zastopnik v Ljubljani:

Josip Prosenc.

(12-2)

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.